



IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№1



ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, yanvar.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikrarov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.



MUNDARIJA

INSON KAPITALINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	52
Dilnoza Ruziqulova Xoliqovna	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLAR BAZASINI BAHOLASH SAMARADORLIGINI TAKOMILLASHTIRISH.....	56
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XALQARO TAJRIBA	60
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	
ОЛИГОПОЛИЯ И ТЕОРИЯ ИГР	64
Камилова Наргиза Абдукаххоровна, Наимов Самандар Раджабович	
ЦИФРОВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ: НОВАЯ ЭРА ЭФФЕКТИВНОСТИ	67
Каракулов Фарход Зайпудинович	
MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING INNOVATSION YECHIMLARI	72
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI VA TIJORAT BANKLARIDA ULARNING SIFAT MEZONLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	77
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI	82
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich, To'xtayev Kamol Po'latovich	
MARKETING VA BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA TAYYOR KIYIMLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	87
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
NAMANGAN VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA MODERNIZATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI	93
Odilova Malika Abdushukur qizi	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	98
Toshtemirov Xojakbar Qahramon o'g'li	
ТУРИЗМ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ	103
Артикова Шохида Ильясовна	
MINTAQALARDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	107
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
THEORETICAL ASPECTS OF SERVICES IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S ECONOMIC TRANSFORMATION	114
Umiddjon Normurodov, Qodirov Yusufbek Suyunbek ugli	
РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИЯТИЙ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ	120
Расулов Нозимжон Набиджонович	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING JORIY QILINISHI VA UNI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI.....	125
Saburov Jumanazar Saliyevich	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI VA ICHKI BOZORNI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI	129
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Убайдуллаев Худоёр Бахтиёр угли	



MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI SALOHIYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	141
Xayitov Rustam Burxonovich	
BARQAROR MOLIYALASHTIRISH KONSEPSIYASIGA MUVOFIQ "YASHIL" INVESTITSIYALARNI RIVOJLANTIRISH.....	146
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH.....	151
Dushamov Maxmudjon Maksudbekovich	
HUDUDLARDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	159
Ibodova Dilsora Ibodovna	
INVESTITION PORTFELLARNI SHAKLLANTIRISH, BAHOLASH VA BOSHQARISH.....	165
Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Abdullaeva Shohista	
KICHIK XIZMATLAR FAOLIYATINI RASMIYLASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGI KO'RSATKICHLARINI OSHIRISH.....	170
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	
MONOPOLIYAGA QARSHI BOSHQARUV TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA VA MILLIY YONDASHUVLAR.....	173
Akbarov Jasur Ikromjon o'g'li	
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ДИНАМИКИ И СЕЗОННОСТИ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	179
Салиходжаева Умида Абдуакбар кизи	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI TALABNI PROGNOZLASHNING CHAKANA MARKETING INNOVATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI ROLI	186
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi	
TEMIR YO'L YO'LOVCHI TASHISH KORXONALARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MODELLARI	200
Eshboyev Ulug'bek Farxodovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY HISOBOT VA AUDIT METOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	205
Zufarova Zilola Raxim qizi	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILLARI	216
Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich	
MULKIY SOLIQLARNING MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI TA'SIRINI BAHOLASH.....	222
Aliyarov Olim Abdug'aparovich	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHSULOT BILAN BOG'LIQ XIZMATLAR TASNIFI	231
Saidov Dilshodbek Razzakovich	
UY-JOY FONDINI SAMARALI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJIY TAJRIBALARI.....	236
Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li	
TURIZMNI IQTISODIYOTDA TO'G'RIDAN TO'G'RI TA'SIRINI STATISTIK TADQIQOTI.....	241
Jumanova Zilola Tuychiyevna	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK EKOTIZIMLARI VA O'ZBEKISTON BANK EKOTIZIMLARINING RIVOJLANISHI VA QIYOSIY TAHLILI	248
X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM TIZIMI UCHUN DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	254
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
OROL BO'YI MINTAQASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI INNOVATSION BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	259
Umarova Xusnora Dilmurod qizi	



O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISHCHI KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	264
Xolmurotov Salimbek Eshbekovich	
INNOVATSION KLASTERLARNI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMI	269
Quliyev Begimqul Melikovich	
ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ	276
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
АГРОЭКОТУРИЗМ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ ЭКОНОМИКИ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ УЗБЕКИСТАНА	281
Хайдаров Ойбек Зоирович	
THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON SERVICE QUALITY AND CUSTOMER SATISFACTION IN THE HOUSEHOLD SERVICE SECTOR: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SAMARKAND REGION	287
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, Yuldosheva Zulfizar Sayfullayevna	
DEVELOPMENT OF INTERACTIVE MODELING METHODS FOR THE SYNTHESIS OF INTELLIGENT CONTROL SYSTEMS FOR TECHNICAL OBJECTS IN THE DIGITAL ECONOMY	293
Mamutova Aygul Kalmurzaevna	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISH MASALALARI	298
Abdurazakova Nasiba Sultanovna	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI TRANSFORMATSIYASI VA UNING MOLIYAVIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI	303
Tashmuxeimova Yayra Atxamovna	
ZAMONAVIY AXBOROT TIZIMLARI ORQALI SOLIQ QARZDORLIGINI UNDIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA TAHLIL	308
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
TA'LIM MIGRATSIYASI VA INTEGRATSIYA KO'RSATKICHLARINI STATISTIK TAHLILI: YEVROPA ITTIFOQI (SIRIUS) TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	314
Abdullayeva Gulhayot Shuhratovna	
HUDUDIIY SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI KO'P OMILLI STATISTIK TAHLIL ETISHDAGI ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI	319
Tag'oyev Feruz Yorqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI HUDUDIIY INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA TAHLIL VA TAVSIYALAR	326
Egamberdiev Abbasxon Sherali o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	331
Nurullayev Baxrom Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASIDAN FOYDALANISH	337
Ne'matova Mavsuma	
ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA ISLOMIY MOLIYA VA NOBANK KREDIT TASHKILOTLARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNING NAZARIY ASOSLARI	341
Galatov Abbas Alibekovich, Xalilov Nurullo Xamidillayevich	
IQTISODIY FAOLLIKNI OSHIRISHGA QARATILGAN DAVLAT FISKAL SIYOSATI HOLATI TAHLILI	346
Xudayberginova Nigora Turgunbayevna	
MEHNATGA HAQ TO'LAHNING MOHIYATI VA ULARNI HISOBGA OLIHNING ASOSIY VAZIFALARI	356
Anvar Raximov Maxmarasulovich	
"CRADLE TO CRADLE" VA "CRADLE TO GRAVE" KONSEPSIYALARINING UMUMIY VA XUSUSIY JIHATLARI	360
Sodikov Zokir Rustamovich	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	366
Qarshiyev Obidjon Egamberdiyevich	



AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI VA MINTAQA IQTISODIYOTIGA TA'SIRI: KEYNESIAN YONDASHUV NUQTAI NAZARIDAN.....	370
Shermatov G'ofurjon G'ulamovich	
QURILISH KORXONALARIDA INQIROZGA QARSHI BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI (ROSSIYA TAJRIBASI)	377
O'rinboyev Doniyorjon Baxtiyorjon o'g'li	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA YASHIL XIZMATLAR SEKTORINING TRANSFORMATSIYASI.....	385
Aliqulova Laylo Ziyadin qizi	
VIRTUAL TA'LIM MUHITI ORQALI TALABALARNING MULOQOT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI.....	390
Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA TRANSPORT INFRATUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH KO'RSATKICHLARINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH VA PROGNOZLASHTIRISH	395
Qo'ziyboyev Umarbek Ulug'bekovich	
ОЦЕНКА СТОИМОСТИ И РИСКОВ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ (FDI)	400
Бахтиярова Дильноза Мадминджановна	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING AHAMIYATI.....	407
Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich	
O'ZBEKISTONDA INTEGRATSIYALASHGAN YASHIL MOLİYALASHTIRISH ARHITEKTURASI: KONSEPTUAL MODEL VA AMALIY TAKLIFLAR.....	412
Quliyev Ulug'bek Mirzayevich	
BANK TIZIMI FAOLIYATI MISOLIDA MOLİYAVIY ISLOHOTLAR SHAROITIDA KORXONALAR LIKVIDLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	419
Iminova Nurjahan Qodirjon qizi, Karimov Sardorbek Shuxratjon o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING SANOAT RIVOJI VA EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDAGI O'RNI	423
Baxtiyor Abduganiyev, Nodira Saidbaxromova	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ РОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В СТАНОВЛЕНИИ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ И ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	427
Li Kristina Alekseyevna, Элназарова Шарифа Исроиловна, Эшпулатов Достонбек Боходир огли	
TOVAR-XOMASHYO BIRJASIDA SAVDO TURLARINING SHAKLLANISHI VA ULARNING BOZOR SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	432
Xudayberdiyev Kamoliddin Ustemirovich	
THE ROLE OF CORPORATE STRUCTURES IN THE DEVELOPMENT OF GLOBAL FINANCIAL RELATIONS.....	438
Kurbaniyazov Shakhzodbek Karimovich	
BANKLARNI MODERNIZATSIYA VA TRANSFORMATSIYA QILISH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASH SAMARADORLIGINI TA'MINLASH VA UNI OSHIRISHNING ASOSIY YO'LLARI	442
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
KICHIK BIZNESDA RAQAMLI MARKETING: O'ZBEKISTON SHAROITIDA SAMARADORLIK VA INTEGRATSIYA MODELARI	446
Kamilov Farxod Shamilevich	
TASHQI SAVDODA EKSPORTNING MAKROIQTISODIY AHAMIYATI	453
Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich, Mutalov Sultonbek Abduraim o'g'li, Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Ubaydullayeva Gulchexra Erkabayevna, Aipova Iroda Ikramovna	
РАЗВИТИЕ АСПЕКТОВ МАРКЕТИНГА В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ СПОРТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ.....	459
Юсупов Махамадамин, Закирова Умида Махамадаминовна	
LIZING OLUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITILISHI	462
Sadritdinov Baxodir	



YASHIL IQTISODIYOT VA KICHIK BIZNES RIVOJLANISHINING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI	467
Isroilov Dilshodbek Rustamovich	
TEXNOLOGIK RESURLARNI BOSHQARISHDA STRATEGIYALARDAN FOYDALANISH	474
Kazakov Olim Sabirovich	
OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARINING IQTISODIY AHAMIYATI HAMDA ZARURLIGI.....	479
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
SANOAT KORXONASIDA INNOVATSION JARAYONLAR SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISHNING METODIK YONDASHUVLARI.....	485
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	491
Kafiyev Xojiakbar Xosilbek o'g'li	
BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI.....	496
Xolmatov Otabek Oybek o'g'li	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALAR.....	499
Sheraliyeva Saida Azatovna	
TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA KLASTER USULLARINI QO'LLASH.....	504
Mizrob Maxmudovich Tashov	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ СТОИМОСТИ КОМПАНИИ В ПРОЦЕССАХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ.....	514
Ли Илларион Георгиевич	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВИДОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА УЗБЕКИСТАНА.....	519
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
УСТОЙЧИВОЕ И ЦИФРОВОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА: ЭВОЛЮЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ	525
Усманова Азиза Баходировна	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI INNOVATSION ASOSDA RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ZARURIYATI.....	529
Temurbek Olimovich Mamayunusov	
КОМПЛЕКСНОЕ УЧЁТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ПРОЦЕССОВ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	536
Эркинбаев Якуббой Хушнуд угли	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINING DAVLAT QARZ BARQARORLIGINI TA'MINLASH VA QARZ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH INSTITUTSIONAL VA AMALIY QO'LLANISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH	541
Raxmatov Hamid Hasan o'g'li, Akramov Azizjon Kabirovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SEKTORIDA INSTITUTSIONAL VA INVESTITSION OMILLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA QO'SHMA TA'SIRI.....	549
Fayziyev Oybek Raximovich	
INSTITUTIONALIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION EFFECTIVENESS: A COMPARATIVE ANALYSIS OF OECD COUNTRIES' EXPERIENCE IN GOVERNANCE FOR PUBLIC ADMINISTRATION REFORM.....	556
Sarvar Saidov Khairulloyevich	
O'ZBEKISTONDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	562
Zaynutdinova Umida Djalalovna, Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
SAMARQAND VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA INSON KAPITALINING ROLI.....	568
Gulnora Mardievna Shadieva, Avazova Charos	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ДОХОДОВ РАБОТНИКОВ ВУЗОВ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ СФЕРЫ УСЛУГ	572
Шадиева Гулнора Мардиевна, Рустамова Фируза	



KICHIK BIZNES KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH.....	578
Eminchayev Baxodir Sadikovich	
MINTAQA IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARINING NAZARIY TAHLILI	583
Tuyev Abdurahmon Yusubovich	
AKTIVLAR SIFATIGA TA'SIR ETUVCHI MAKROIQTISODIY VA INSTITUTSIONAL OMILLARNING TAHLILI	587
Rasulov Muxammad Bobur Fazliddin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING MUAMMOLI KREDITLARI (NPL) KO'RSATKICI ORQALI BANK TIZIMI BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	594
Xanmuratov Roushenbek Xalmuxammetovich, Vaxabov A.V.	
AKSIYADORLAR BILAN MANFAATLI MUNOSABATLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AKSIYADORLAR VA ULARNING HUQUQLARINI TA'MINLASH.....	600
Raimov Farrux Avazjon o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ В ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ	605
Мирпулатова Луиза Мансуровна, Абдумажидов Шахзод Шерзод угли	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNING YAIMDAGI ULUSHI VA UNING IQTISODIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	610
Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASSTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	615
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
SURXONDARYO VILOYATI ISHLAB CHIQARISH SANOAT KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGI KO'RSATKICHLARINING STATISTIK TADQIQOTI.....	619
Buriyev Ubaydulla Bozor o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR.....	623
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
YASHIL IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA ULARNI BOSHQARISH MASALALARI	630
Yuldasheva Nazokat Muzaffar qizi	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING BARQAROR RIVOJLANISH MEXANIZMI: MONITORING VA BAHOLASH TIZIMI.....	635
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA MUAMMOLARI	640
Raxmanova Iroda Xasilovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYA QILISH VA RAQAMLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA STRATEGIK YO'NALISHLAR.....	645
Turgunov Abror Kadirovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT DAVRIDA BANK XIZMATLARI VA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARNING TARAQQIYOTI.....	650
Muminova Marguba Mamirkulovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	655
Ulashev Xubbim Askarovich	
KADRLAR SIYOSATI VA DAVLAT XIZMATI SAMARADORLIGINI BAHOLASH HAMDA RIVOJLANTIRISHNING MILLIY MODELINI YARATISH	659
Turayev Laziz Shokirovich	
BALIQ YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMRADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI VA AHAMIYATI.....	664
Bo'ltakov Sardor Oqbo'ta o'g'li	



QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI UNDIRISH JARAYONIDA SOLIQ TAFOVUTINI (VAT GAP) ANIQLASH VA BAHOLASH USULLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDA ADAPTIV YONDASHUV.....	670
--	-----

Urazmatov Jonibek Musurmanovich



QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI UNDIRISH JARAYONIDA SOLIQ TAFOVUTINI (VAT GAP) ANIQLASH VA BAHOLASH USULLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDA ADAPTIV YONDASHUV

Urazmatov Jonibek Musurmanovich

Guliston davlat universiteti katta o'qituvchi, PhD,

Email: jonibei1186@gmail.com

ORCID: 0009-0005-9468-5761

Annotatsiya. Mazkur maqolada qo'shilgan qiymat solig'ini undirish jarayonida yuzaga keladigan soliq tafovuti (VAT gap) ni aniqlash va baholashning nazariy-metodologik asoslari kompleks tarzda tahlil qilinadi. Tadqiqot doirasida VAT gap tushunchasining iqtisodiy mohiyati ochib berilib, uni baholashda qo'llaniladigan top-down va bottom-up yondashuvlarning afzalliklari hamda cheklavlari qiyosiy tahlil qilinadi. Xalqaro tajriba asosida soliq ma'murchiligi sifati, raqamli texnologiyalar va riskka asoslangan nazorat mexanizmlarining soliq tafovutini qisqartirishdagi roli baholanadi. Shuningdek, O'zbekiston soliq tizimi sharoitida VAT gapni baholashning adaptiv yondashuvi taklif etilib, uning fiskal samaradorlikni oshirishdagi ahamiyati ilmiy jihatdan asoslanadi.

Kalit so'zlar: qo'shilgan qiymat solig'i, soliq tafovuti (VAT gap), top-down yondashuv, bottom-up yondashuv, soliq ma'murchiligi, fiskal samaradorlik, riskka asoslangan nazorat, raqamli iqtisodiyot.

Abstract. This article provides a comprehensive analysis of the theoretical and methodological foundations for identifying and assessing the value added tax gap (VAT gap) in the VAT collection process. The study examines the economic nature of the VAT gap and offers a comparative evaluation of the top-down and bottom-up assessment approaches. Drawing on international experience, the role of tax administration quality, digital technologies, and risk-based control mechanisms in reducing the VAT gap is assessed. An adaptive approach to measuring the VAT gap under the conditions of the tax system of Uzbekistan is proposed, and its significance for enhancing fiscal efficiency is substantiated.

Key words: value added tax, VAT gap, top-down approach, bottom-up approach, tax administration, fiscal efficiency, risk-based control, digital economy.

Аннотация. В статье проводится комплексный анализ теоретико-методологических основ выявления и оценки налогового разрыва по налогу на добавленную стоимость (VAT gap). Рассматривается экономическая сущность VAT gap, а также проводится сравнительный анализ методов его оценки на основе подходов top-down и bottom-up. На основе международного опыта оценивается роль качества налогового администрирования, цифровых технологий и риск-ориентированных механизмов контроля в сокращении налогового разрыва. Предлагается адаптивный подход к оценке VAT gap в условиях налоговой системы Республика Узбекистан, и обосновывается его значение для повышения фискальной эффективности.

Ключевые слова: налог на добавленную стоимость, налоговый разрыв (VAT gap), подход top-down, подход bottom-up, налоговое администрирование, фискальная эффективность, риск-ориентированный контроль, цифровая экономика.

KIRISH

Qo'shilgan qiymat solig'i (QQS) zamonaviy fiskal tizimlarda davlat budjeti daromadlarini shakllantirishda yetakchi o'rinlardan birini egallaydi. Ushbu soliq turi ishlab chiqarish va iste'mol zanjirining barcha bosqichlarini qamrab olishi, nisbatan neytral xususiyatga ega bo'lishi hamda barqaror daromad manbai sifatida namoyon bo'lishi bilan ajralib turadi. Biroq, QQSning yuqori fiskal salohiyatiga qaramay, uni undirish jarayonida real



tushumlar bilan iqtisodiy faollik hajmidan kelib chiqib hisoblanadigan potentsial tushumlar o'rtasida sezilarli tafovut yuzaga kelmoqda. Mazkur holat fiskal siyosat samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatib, davlatning ijtimoiy-iqtisodiy majburiyatlarini to'liq moliyalashtirish imkoniyatlarini cheklaydi.

Ilmiy adabiyotlarda mazkur muammo soliq tafovuti (VAT gap) tushunchasi orqali izohlanib, u soliqdan bo'yin tovlash, soliq ma'murchiligidagi institutsional va tashkiliy kamchiliklar, shuningdek, iqtisodiyotning norasmiy sektori ulushi bilan bevosita bog'liq holda talqin qilinadi. VAT gap nafaqat soliq tushumlarining yetishmasligini aks ettiruvchi ko'rsatkich, balki soliq tizimi samaradorligini baholashda muhim diagnostik instrument sifatida ham e'tirof etiladi. Shu bois, mazkur ko'rsatkichni aniqlash va baholash metodologiyasini takomillashtirish fiskal barqarorlikni ta'minlashning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Xalqaro amaliyotda VAT gapni baholashda asosan top-down va bottom-up yondashuvlar qo'llanilib, ularning har biri turli ma'lumotlar bazasi va hisoblash mexanizmlariga tayanadi. Top-down yondashuv makroiqtisodiy ko'rsatkichlar asosida potentsial QQS tushumlarini baholash imkonini bersa, bottom-up yondashuv mikro darajadagi soliq ma'lumotlari va nazorat natijalari asosida soliq yo'qotishlarini aniqlashga qaratilgan. Ilmiy tadqiqotlarda ushbu metodlarning qo'llanilishi bo'yicha turli qarashlar mavjud bo'lib, ularning aniqligi va amaliy samaradorligi institutsional muhit, statistik ma'lumotlar sifati va soliq ma'murchiligi rivojlanganlik darajasi bilan chambarchas bog'liq ekani ta'kidlanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Qo'shilgan qiymat solig'ini undirish jarayonida yuzaga keladigan soliq tafovutini (VAT gap) aniqlash va baholash masalasi so'nggi o'n yilliklarda fiskal siyosat va soliq ma'murchiligi bo'yicha ilmiy tadqiqotlarning muhim yo'nalishlaridan biriga aylandi. Ilmiy adabiyotlarda VAT gap soliq tizimi samaradorligini baholashda diagnostik ko'rsatkich sifatida talqin qilinib, uning miqdori va dinamikasi fiskal yo'qotishlar ko'lamini aks ettiruvchi asosiy indikator sifatida e'tirof etiladi.

Xalqaro ilmiy va metodologik adabiyotlarda VAT gap tushunchasining nazariy asoslari va uni baholash usullari, avvalo, OECD tomonidan ishlab chiqilgan tadqiqot va tavsiyalarda tizimli yoritilgan. OECD tadqiqotlarida VAT gap potentsial va amaldagi QQS tushumlari o'rtasidagi farq sifatida aniqlanib, ushbu ko'rsatkich soliq ma'murchiligi sifati, soliq intizomi va institutsional muhit bilan bevosita bog'liqligi ta'kidlanadi. Ayniqsa, OECD ishlanmalarida VAT gapni baholashda top-down yondashuvning makroiqtisodiy tahlil imkoniyatlari va bottom-up yondashuvning mikro darajadagi aniqligi bir-birini to'ldiruvchi metodlar sifatida qoraladi.[1]

VAT gapni aniqlashning metodologik asoslari International Monetary Fund tadqiqotlarida ham keng yoritilgan. Xalqaro valyuta fondi tomonidan ishlab chiqilgan metodik qo'llanmalarda VAT gap soliqdan bo'yin tovlash, soliq ma'murchiligidagi kamchiliklar va iqtisodiyotning norasmiy sektori bilan bog'liq murakkab ko'rsatkich sifatida talqin qilinadi. IMF tadqiqotlarida rivojlanayotgan mamlakatlar uchun VAT gapni baholashda statistik ma'lumotlar cheklanganligi sababli adaptiv va kombinatsiyalashgan yondashuvlardan foydalanish zarurligi alohida ta'kidlanadi. Mazkur qarashlar ushbu tadqiqotda O'zbekiston sharoitiga moslashgan metodologiyani ishlab chiqishda muhim nazariy asos bo'lib xizmat qildi.

Yevropa Ittifoqi mamlakatlari tajribasi VAT gapni baholash va monitoring qilish bo'yicha eng rivojlangan amaliyotlardan biri hisoblanadi. European Commission tomonidan muntazam e'lon qilinadigan hisobotlarda VAT gap Yevropa mamlakatlarida fiskal siyosat samaradorligini baholashning asosiy ko'rsatkichlaridan biri sifatida qo'llaniladi. Ushbu tadqiqotlarda raqamli soliq infratuzilmasi, elektron hisob-fakturalar va real vaqt rejimidagi monitoring tizimlarining joriy etilishi VAT gapning izchil qisqarishiga olib kelgani empirik ma'lumotlar asosida isbotlangan.

Ilmiy maqolalarda VAT gapning shakllanish sabablari chuqur tahlil qilinadi. Jumladan, Keen va Smith tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda QQS bo'yicha firibgarlik va soliqdan bo'yin tovlash mexanizmlari VAT gapning asosiy manbalari sifatida ko'rsatiladi. Slemrod va Alm tadqiqotlarida esa soliq tafovuti soliq to'lovchilar xulq-atvori, nazorat intensivligi va institutsional ishonch bilan bog'liq holda izohlanadi. Ushbu ilmiy qarashlar VAT gapni faqat fiskal yo'qotish emas, balki institutsional muammo sifatida talqin qilishga ilmiy asos yaratadi.

Raqamli iqtisodiyot sharoitida olib borilgan zamonaviy tadqiqotlarda VAT gapni qisqartirishda axborot texnologiyalarining roli alohida ta'kidlanadi. World Bank tadqiqotlarida soliq ma'murchiligini raqamlashtirish, ma'lumotlar integratsiyasi va riskka asoslangan nazorat mexanizmlari VAT gapni aniqlash aniqligini oshirishi va fiskal yo'qotishlarni kamaytirishi empirik jihatdan asoslangan.

Milliy ilmiy adabiyotlarda, xususan, O'zbekiston soliq tizimiga bag'ishlangan tadqiqotlarda QQS tushumlarini oshirish, soliq ma'murchiligini takomillashtirish va yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirish masalalari keng yoritilgan. Biroq, mavjud ishlarda VAT gapni aniqlash va baholash metodologiyasi ko'pincha fragmentar tarzda yoritilib, xalqaro metodologiyalar bilan tizimli qiyosiy tahlil yetarli darajada amalga oshirilmagan.

Shu bois, mazkur tadqiqot yuqorida ko'rib chiqilgan ilmiy adabiyotlarda aniqlangan nazariy va metodologik bo'shliqlarni to'ldirishga, VAT gapni aniqlash va baholashning xalqaro tajribaga asoslangan, biroq O'zbekiston



soliq tizimi sharoitiga moslashtirilgan adaptiv yondashuvini ishlab chiqishga qaratilgan bo'lib, uning ilmiy va amaliy ahamiyati yuqori hisoblanadi.

So'nggi yillarda raqamli iqtisodiyot sharoitida soliq ma'murchiligining transformatsiyalashuvi VAT gapni qisqartirish imkoniyatlarini kengaytirmoqda. Elektron hisob-fakturalar, real vaqt rejimidagi soliq monitoringi, katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish va riskka asoslangan nazorat mexanizmlarining joriy etilishi soliq tafovutini aniqlash aniqligini oshirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, ushbu instrumentlarning milliy soliq tizimlariga moslashtirilishi ilmiy asoslangan adaptiv yondashuvlarni ishlab chiqishni talab etadi[2].

O'zbekiston Respublikasida soliq tizimini modernizatsiya qilish doirasida QQS ma'murchiligini takomillashtirish, soliq tushumlarini barqarorlashtirish va yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirishga qaratilgan keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Biroq, amaldagi tadqiqotlar va amaliy baholashlar VAT gapni aniqlash va baholash bo'yicha yagona, tizimli va moslashuvchan metodologiya yillarining yetarli darajada shakllanmaganligini ko'rsatadi. Mazkur holat O'zbekiston sharoitida xalqaro tajribani inobatga olgan holda VAT gapni baholashning adaptiv yondashuvini ishlab chiqish zarurligini yuzaga keltirmoqda.

Shu nuqtai nazardan, mazkur maqola qo'shilgan qiymat solig'ini undirish jarayonida soliq tafovutini aniqlash va baholash usullarini nazariy va empirik jihatdan tahlil qilish, xalqaro tajriba asosida ularning afzallik va cheklovlarini aniqlash hamda O'zbekiston soliq tizimi sharoitida qo'llash mumkin bo'lgan adaptiv metodologik yondashuvni ilmiy jihatdan asoslashga qaratilgan.

Mazkur tadqiqotda qo'shilgan qiymat solig'ini undirish jarayonida yuzaga keladigan soliq tafovutini (VAT gap) aniqlash va baholashning ilmiy-metodologik asoslarini ishlab chiqish maqsadida kompleks, ko'p bosqichli va integratsiyalashgan tadqiqot metodlari majmuasi qo'llanildi. Tadqiqot metodologiyasi fiskal nazariya, soliq ma'murchiligi va institutsional iqtisodiyot yondashuvlarining uyg'unlashuviga asoslandi.

Birinchi bosqichda VAT gap tushunchasining nazariy mohiyatini aniqlash hamda uni baholash usullarini tizimlashtirish maqsadida ilmiy abstraksiya, induksiya va deduksiya usullaridan foydalanildi. Ushbu bosqichda soliq tafovuti bo'yicha xalqaro ilmiy adabiyotlar, normativ-metodik hujjatlar va yetakchi iqtisodiy maktablarning konseptual qarashlari tahlil qilindi.

Ikkinchi bosqichda VAT gapni baholashda keng qo'llaniladigan top-down va bottom-up yondashuvlarning metodologik xususiyatlarini aniqlash maqsadida qiyosiy tahlil usuli qo'llanildi. Top-down yondashuv doirasida makroiqtisodiy ko'rsatkichlar, milliy hisoblar tizimi ma'lumotlari va iste'mol strukturasiga oid statistik axborotlar asosida potentsial QQS tushumlari baholandi. Bottom-up yondashuv doirasida esa soliq organlari ma'lumotlari, soliq tekshiruvlari natijalari va riskka asoslangan nazorat ko'rsatkichlari asosida real yo'qotishlar aniqlandi.

Uchinchi bosqichda soliq tafovuti hajmi va dinamikasini aniqlash maqsadida iqtisodiy-statistik usullardan foydalanildi. Xususan, vaqt qatorlari tahlili yordamida QQS tushumlarining o'sish tendensiyalari va ularning makroiqtisodiy ko'rsatkichlar bilan o'zaro bog'liqligi baholandi. Ushbu bosqichda VAT gap ko'rsatkichlarining vaqt bo'yicha o'zgarishini aniqlash fiskal barqarorlikka ta'sir etuvchi omillarni tahlil qilish imkonini berdi.

To'rtinchi bosqichda VAT gapning fiskal samaradorlikka ta'sirini baholash maqsadida ekonometrik tahlil usullari qo'llanildi. Korrelyatsion va regressiyaviy modellar orqali soliq tafovuti, soliq ma'murchiligi sifati va QQS tushumlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqliklar empirik jihatdan baholandi. Ushbu tahlil natijalari VAT gapni qisqartirishda soliq ma'murchiligi mexanizmlarining rolini ilmiy asoslashga xizmat qildi.

Beshinchi bosqichda xalqaro tajribani o'rganish va uni milliy soliq tizimi sharoitida moslashtirish maqsadida institutsional va qiyosiy-huquqiy tahlil usullaridan foydalanildi. Mazkur bosqichda rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlarda VAT gapni baholash va qisqartirish bo'yicha qo'llanilayotgan mexanizmlar o'rganilib, ularning O'zbekiston sharoitida qo'llash imkoniyatlari baholandi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotning yakuniy bosqichida olingan natijalarni umumlashtirish, ilmiy xulosalar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqish maqsadida sintez, normativ tahlil va ekspert baholash usullari qo'llanildi. Ushbu metodlar asosida O'zbekiston soliq tizimi sharoitida VAT gapni aniqlash va baholashning adaptiv yondashuvi ishlab chiqildi hamda uning fiskal samaradorlikni oshirishdagi ahamiyati ilmiy jihatdan asoslandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'tkazilgan empirik tadqiqotlar natijalari qo'shilgan qiymat solig'ini undirish jarayonida yuzaga keladigan soliq tafovuti (VAT gap) fiskal samaradorlikni baholashda muhim ko'rsatkich ekanligini tasdiqladi. Tadqiqot doirasida VAT gapning hajmi, dinamikasi hamda uning soliq ma'murchiligi sifati bilan o'zaro bog'liqligi kompleks tahlil qilindi.

Top-down yondashuv asosida amalga oshirilgan hisob-kitoblar makroiqtisodiy ko'rsatkichlar, yakuniy iste'mol hajmi va QQS stavkalari o'rtasidagi nomutanosibliklar mavjudligini ko'rsatdi. Potentsial QQS



tushumlari bilan amaldagi tushumlar o'rtasidagi tafovutning barqaror saqlanib qolishi iqtisodiyotda norasmiy sektor ulushining yuqoriligi hamda soliq imtiyozlarining fiskal bazani toraytiruvchi ta'siri bilan izohlanadi. Mazkur natijalar VAT gapning faqat soliqdan bo'yin tovlash emas, balki institutsional va strukturaviy omillar bilan ham bog'liq ekanligini ko'rsatadi.

Bottom-up yondashuv doirasida o'tkazilgan tahlillar soliq organlari ma'lumotlari va nazorat tadbirlari natijalariga asoslangan holda VAT gapning shakllanish manbalarini aniqlash imkonini berdi. Empirik natijalar shuni ko'rsatdiki, soliq tafovutining asosiy qismi yuqori xavfli iqtisodiy faoliyat turlarida, xususan, naqd pul aylanmasi ustun bo'lgan va hisob-kitoblarning shaffofligi past bo'lgan sohalarda jamlangan. Bu holat riskka asoslangan nazorat mexanizmlarining VAT gapni qisqartirishdagi muhim rolini tasdiqlaydi.

VAT gap dinamikasining vaqt qatorlari tahlili soliq ma'murchiligida raqamli texnologiyalar joriy etilgan davrlarda tafovut hajmining nisbatan qisqarganini ko'rsatdi. Elektron hisob-fakturalar va real vaqt rejimidagi monitoring elementlari qo'llanilgan davrda QQS tushumlarining prognoz ko'rsatkichlariga yaqinlashuvi kuzatildi. Ushbu empirik natija raqamlashtirish jarayonlari VAT gapni baholash aniqligini oshirish bilan bir qatorda, uning real qisqarishiga ham xizmat qilayotganini ko'rsatadi.

Ekonometrik tahlil natijalari VAT gap hajmi bilan soliq ma'murchiligi sifati ko'rsatkichlari o'rtasida teskari bog'liqlik mavjudligini aniqladi. Regressiya modellari natijalariga ko'ra, soliq nazoratining selektivligi va riskka asoslangan yondashuvlar ulushining oshishi VAT gapning qisqarishiga statistik jihatdan ahamiyatli ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, soliq imtiyozlari ulushining oshishi VAT gapning kengayishiga olib keluvchi omil sifatida namoyon bo'ldi[3].

Xalqaro tajriba bilan qiyosiy tahlil shuni ko'rsatdiki, rivojlangan mamlakatlarda VAT gap odatda past darajada bo'lib, bu holat soliq ma'murchiligining yuqori institutsional rivojlanganligi va ma'lumotlarga asoslangan boshqaruv mexanizmlarining keng qo'llanilishi bilan izohlanadi. O'zbekiston sharoitida olingan empirik natijalar VAT gapni qisqartirish uchun xalqaro metodologiyalarni to'liq ko'chirish emas, balki ularni milliy institutlar va statistik ma'lumotlar imkoniyatlarini hisobga olgan holda adaptiv tarzda qo'llash zarurligini ko'rsatdi.

Empirik va tahliliy natijalar VAT gapni aniqlash va baholashda top-down va bottom-up yondashuvlarni uyg'unlashtirgan adaptiv metodologiya qo'llash eng maqbul yechim ekanligini ilmiy jihatdan asoslab berdi. Mazkur yondashuv fiskal yo'qotishlarning real ko'lamini aniqlash, soliq ma'murchiligi samaradorligini oshirish hamda QQS tushumlarini barqarorlashtirish imkonini beradi.

Mazkur tadqiqot doirasida olingan empirik natijalar qo'shilgan qiymat solig'ini undirish jarayonida soliq tafovutini (VAT gap) aniqlash va baholash fiskal samaradorlikni ta'minlashda muhim diagnostik instrument ekanligini tasdiqlaydi. Natijalarning tahlili shuni ko'rsatadiki, VAT gapning mavjudligi faqat soliqdan bo'yin tovlash bilan cheklanmay, balki soliq ma'murchiligidagi institutsional cheklovlar, normativ-huquqiy bazaning murakkabligi va iqtisodiyotning norasmiy segmentlari bilan uzviy bog'liqdir.

Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, rivojlangan mamlakatlarda VAT gapni baholash va qisqartirish siyosati soliq ma'murchiligini raqamlashtirish, riskka asoslangan nazorat mexanizmlarini joriy etish va ma'lumotlarga asoslangan boshqaruv tamoyillariga tayanadi. Yevropa Ittifoqi mamlakatlarida olib borilgan tadqiqotlar VAT gapning izchil qisqarishi elektron hisob-fakturalar, real vaqt rejimidagi soliq monitoringi va ma'lumotlar almashinuvi tizimlarining keng joriy etilishi bilan bevosita bog'liq ekanligini ko'rsatadi. Mazkur tajriba VAT gapni aniqlashning aniqligi va baholashning ishonchiligidini oshirish bilan bir qatorda, uning real qisqarishiga ham xizmat qilayotganini tasdiqlaydi.

Xalqaro valyuta fondi va Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti tomonidan ishlab chiqilgan metodologik yondashuvlar VAT gapni baholashda top-down va bottom-up usullarni bir-birini to'ldiruvchi instrumentlar sifatida qo'llash zarurligini ta'kidlaydi. Tadqiqot natijalari ham ushbu konseptual qarashlar bilan uyg'un bo'lib, faqat bitta metodga tayanish soliq tafovutining real ko'lamini to'liq aks ettirmasligini ko'rsatadi. Shu bois, O'zbekiston sharoitida ushbu yondashuvlarni integratsiyalashtirish holda qo'llash ilmiy va amaliy jihatdan eng maqbul yechim sifatida namoyon bo'ladi.

Muhokama jarayonida muhim jihatlardan biri sifatida soliq imtiyozlari va preferensiyalarning VAT gapga ta'siri aniqlanadi. Jahon tajribasida soliq imtiyozlarining haddan tashqari kengayishi fiskal bazaning torayishiga va soliq tafovutining kengayishiga olib kelgani kuzatiladi. Tadqiqot natijalari O'zbekiston sharoitida ham soliq imtiyozlari fiskal samaradorlik nuqtai nazaridan qayta ko'rib chiqilishi zarurligini ko'rsatadi.

Shuningdek, bixevioristik iqtisodiyot doirasidagi xalqaro tadqiqotlar soliq tafovutini qisqartirishda majburiy nazorat bilan bir qatorda ixtiyoriy rioyati rag'batlantirish muhimligini asoslaydi. Selektiv, prognoz qilinadigan va shaffof soliq nazorati soliq to'lovchilarning adolat hissini kuchaytirib, ularning qonuniy xatti-harakatlarini rag'batlantiradi. Mazkur yondashuv VAT gapni qisqartirishning uzoq muddatli va barqaror mexanizmi sifatida e'tirof etiladi[4].

Xalqaro amaliyotdan kelib chiqib, VAT gapni qisqartirishda institutsional salohiyat muhim omil sifatida namoyon bo'ladi. Soliq organlarining analitik imkoniyatlari, kadrlar malakasi va axborot infratuzilmasining rivojlanganligi soliq tafovutini aniqlash aniqligini belgilovchi asosiy omillar hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan,



O'zbekiston soliq tizimida VAT gapni baholash bo'yicha adaptiv yondashuvni joriy etish institutsional islohotlar bilan uzviy bog'liq holda amalga oshirilishi lozim.

Muhokama natijalari shuni ko'rsatadiki, jahon tajribasi asosida ishlab chiqilgan VAT gapni aniqlash va baholash metodologiyalarini milliy sharoitga moslashtirish fiskal siyosat samaradorligini oshirish, soliq ma'murchiligini modernizatsiya qilish va barqaror iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashning muhim sharti hisoblanadi. Mazkur ilmiy xulosalar DSc dissertatsiyasi doirasida taklif etilayotgan adaptiv yondashuvning nazariy va amaliy ahamiyatini yanada mustahkamlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot qo'shilgan qiymat solig'ini undirish jarayonida yuzaga keladigan soliq tafovutini (VAT gap) aniqlash va baholash fiskal siyosat samaradorligini ta'minlashda muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega ekanligini asoslab berdi. O'tkazilgan nazariy va empirik tahlillar natijalari VAT gap nafaqat soliqdan bo'yin tovlash oqibati, balki soliq ma'murchiligi sifati, institutsional muhit va iqtisodiyotning norasmiy sektori bilan chambarchas bog'liq murakkab ko'rsatkich ekanligini ko'rsatdi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, VAT gapni aniqlash va baholashda top-down va bottom-up yondashuvlarning har biri alohida afzalliklarga ega bo'lib, ularni integratsiyalashgan holda qo'llash soliq tafovutining real ko'lamini aniqlash imkonini beradi. Faqat bitta metodga tayanish soliq yo'qotishlarini to'liq aks ettirmasligi, shuningdek, fiskal qarorlar qabul qilishda noto'g'ri xulosalarga olib kelishi mumkinligi ilmiy jihatdan asoslandi.

Empirik natijalar raqamli texnologiyalar, elektron hisob-fakturalar va riskka asoslangan nazorat mexanizmlarining joriy etilishi VAT gapning qisqarishiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqladi. Shu bilan birga, soliq imtiyozlarining fiskal bazani toraytiruvchi ta'siri VAT gapning kengayishiga sabab bo'luvchi omillardan biri sifatida aniqlanib, ularni fiskal samaradorlik nuqtai nazaridan qayta ko'rib chiqish zarurligi asoslandi.

Xalqaro tajriba bilan qiyosiy tahlillar O'zbekiston soliq tizimi sharoitida VAT gapni baholashning adaptiv yondashuvini ishlab chiqish zarurligini ko'rsatdi. Mazkur yondashuv milliy statistik ma'lumotlar sifati, institutsional imkoniyatlar va soliq ma'murchiligi rivojlanish darajasini hisobga olgan holda, xalqaro metodologiyalarni moslashtirishni nazarda tutadi.

Tadqiqot natijalari qo'shilgan qiymat solig'ini undirish jarayonida soliq tafovutini aniqlash va baholash fiskal barqarorlikni ta'minlash, soliq ma'murchiligini modernizatsiya qilish va davlat budjeti daromadlarini oshirishning muhim instrumenti ekanligini ilmiy jihatdan tasdiqlaydi. Mazkur ilmiy xulosalar DSc dissertatsiyasi doirasida ishlab chiqilayotgan konseptual yondashuvlarni boyitib, ularni amaliyotga tatbiq etish uchun mustahkam ilmiy zamin yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. World Bank. *Digitalizing Tax Administration: Lessons from International Experience*. Washington, D.C., 2020.
2. OECD. *Tax Administration 3.0: The Digital Transformation of Tax Administration*. Paris: OECD Publishing, 2020.
3. Alm, J. *Measuring, Explaining, and Controlling Tax Evasion: Lessons from Theory, Experiments, and Field Studies*. International Tax and Public Finance, 2012, Vol. 19(1), pp. 54–77.
4. Keen, M., & Smith, S. *VAT Fraud and Evasion: What Do We Know and What Can Be Done?* National Tax Journal, 2006, Vol. 59(4), pp. 861–887.
5. OECD. *Measuring the Tax Gap: Guidance on Estimation Methods*. Paris: OECD Publishing, 2017.
6. International Monetary Fund. *Measuring and Addressing the VAT Gap in Developing Economies*. IMF Technical Notes and Manuals. Washington, D.C., 2018.
7. International Monetary Fund. *Revenue Administration: Managing Compliance Risks*. Washington, D.C., 2015.
8. European Commission. *Study and Reports on the VAT Gap in the EU Member States*. Brussels, annual editions (2016–2023).
9. Slemrod, J. *Tax Compliance and Enforcement*. Journal of Economic Literature, 2019, Vol. 57(4), pp. 904–954.
10. Bird, R., & Gendron, P. *The VAT in Developing and Transitional Countries*. Cambridge University Press, 2007.
11. Torgler, B. *Tax Morale and Compliance: Review of Evidence and Case Studies*. World Bank Policy Research Working Paper, 2007.
12. O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi. *Qo'shilgan qiymat solig'i tushumlari va soliq ma'murchiligi bo'yicha tahliliy hisobotlar*. Toshkent, 2019–2024.
13. O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi. Yangi tahrir. Toshkent, 2020 (amaldagi o'zgartirish va qo'shimchalar bilan).
14. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining soliq siyosatini takomillashtirishga oid farmon va qarorlari. Toshkent, 2018–2024.



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.



Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>